

മലയാളം മാധ്യമ
മലയാളം മീഡിയം

ഹിന്ദി ഡിപ്ലോമാ പരീക്ഷ - 2018

ഹിന്ദി ഡിപ്ലോമാ പരീക്ഷ - 2018

പ്രശ്നപത്ര - 1 പാട-സാരണി (ഗദ്യ, പദ്യ തथാ എക്കാൻകി)
ചോദ്യപ്രേപ്പൻ-1 പാഠഭാഗം (ഗദ്യം, പദ്യം, ഏകാക്ഷ നാടകം)

പത്രാചാര പാത്യക്രമ വിഭാഗ
ഡിപ്ലോർക്ക്‌മെന്റ് ഓഫ് കൗൺസിൽസ് കോഴ്സസ്
കേന്ദ്രീയ ഹിന്ദി നിദേശാലയ
കേരള ഹിന്ദി ഡയറക്ടറേറ്റ്

സമയ : 3 ഘംटे

പ്രശ്നപത്ര-സഹ-ഉത്തരപത്ര

പൂർണ്ണകി : 150

സമയം : 3 മണിക്കൂർ (ചോദ്യപ്രേപ്പിനും ഉത്തരക്രൈറ്റലാസും ചേർന്നത്) അഞ്ചു മാർക്ക് : 150

നോട് : കൃപയാ സഭി പ്രശ്നോं കോ ധ്യാന സേ പढക്കര ഖാലി സ്ഥാനോം പര ഉനക്കേ ഉത്തര ഹിന്ദി മേ ലിഖിം।

കുറിപ്പ് : ചോദ്യജാജർ നന്നായി വായിച്ചുശേഷം തനിഞ്ഞിക്കുന്ന സ്ഥലത്ത് ഹിന്ദിയിൽ ഉത്തരമെഴുതുക.

പരീക്ഷാർ�്ഥി ഇസ് അംശ കോ ഭർബ്
വിദ്യാർത്ഥി പുരിപ്പിക്കേത്

കാർബൽ ഉപയോഗ ഹെതു
ഓഫീസ് ഉപയോഗത്തിന് മാത്രം

പരീക്ഷാ അനുക്രമാംക
പരീക്ഷാ റോൾ നമ്പർ

പ്രാപ്താംക / കിട്ടിയ മാർക്ക്

ദാഖിലാ സംഖ്യാ
അധ്യാർഥി നമ്പർ

പരീക്ഷക കേ ഹസ്താക്ഷര

പരീക്ഷാ കേന്ദ്ര
പരീക്ഷാ കേരളം

പരീക്ഷക കേ ഒപ്പും ജോലിയും

പരീക്ഷക കേ പേരും ജോലിയും

നിരീക്ഷക കേ ഹസ്താക്ഷര

നിരീക്ഷക കേ ഒപ്പും

प्रश्न-1. (क) पाठों के आधार पर सही उत्तर के सामने आयत में सही (✓) का निशान लगाइए : (5)

പാഠത്തെ അനുസ്പദമാക്കി ശരിയായ ഉത്തരങ്ങളിനു നേരു കോളറ്റിൽ ശരി (✓) ചിഹ്നം ഇടുക :

(1) मनोहर के टिकट न लेने पर कंडक्टर बस कहाँ ले गया?

1. बस अड्डा

2. पुलिस थाना

3. स्टेशन

(2) सात हवेली कहाँ है ?

1. मध्य प्रदेश

2. बिहार

3. राजस्थान

(3) सभी देशों में पर्यावरण दिवस कब मनाया जाता है?

1. 2 अक्टूबर

2. 5 जून

3. 15 अगस्त

(4) 'परीक्षा' कहानी के लेखक कौन हैं ?

1. मुंशी प्रेमचंद

2. रामावतार त्यागी

3. महात्मा भगवान दीन

(5) ‘मुस्कराकर चल मुसाफिर’ कविता के कवि कौन हैं?

1. गोपाल दास ‘नीरज’

2. महादेवी वर्मा

3. पं. रामनरेश त्रिपाठी

(ख) कोष्ठक में दिए गए शब्दों में से सही शब्द चुनकर खाली स्थान भरिए : (5)

ബ്രായ്‌ക്കല്ടിൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്നവയിൽ നിന്നും ഉചിതമായ പദം തിരഞ്ഞെടുത്ത് വിട്ടിട്ടുള്ളവ പുതിയിട്ടുകുക :

(പരीक्षा, കായരതാ, ബാരീ-ബാരീ സേ, രാമാവതാര ത്യാഗി, ഹരാവർത്തി)

1. ‘അഹ്വാന’ കവിതാ കെ കവി हैं ।

2. में कई ഐതിഹാസിക ഖംഡഹര हैं।

3. സർദാർ സുജാൻസിങ്ഹ നേ ഉമ്മീദവാരോं കീ ली ।

4. കംഡക്ടർ നേ യാത്രിയോ സേ ബസ മേ ആനേ കോ കഹാ ।

5. തകലീഫോ സേ ബചക്കര ഭാഗനാ है।

പ്രശ്ന-2. പാठോं കെ ആധാര പര നിമ്നലിഖിത പ്രശ്നോ മേ സേ കിന്ഹീൻ പാঁচ കെ ഉത്തര ലഗഭഗ 15 ശബ്ദോ മേ ഹിന്ദി മേ ദീജിഎ : (5 X 3 =15)

പാഠത്തെ അനുസ്പദമാക്കി താഴെകൊടുത്തിരിക്കുന്ന ചോദ്യങ്ങളിൽ എത്രക്കിലും അഭ്യന്തരിക്കാതിരുത്തിയിൽ ഉത്തരം ധാരിയിൽ എക്കേൾ 15 വാക്കുകളിൽ എഴുതുക :

1. ‘സുखമയ ജീവന’ പുസ്തക മേ ലേഖക ക്യാ കഹനാ ചാഹതാ ഹൈ?

.....

.....

.....

2. हम दुख को भी सुख में कैसे बदल सकते हैं ?

.....

.....

.....

3. शेखर ने किस विषय में कहाँ तक शिक्षा पाई थी ?

.....

.....

.....

4. हम ज्ञानी कैसे बन सकते हैं?

.....

.....

.....

5. भक्त अपने मन की शांति के लिए भगवान से क्या निवेदन करता है ?

.....

.....

.....

6. संसार में किस प्रकार के लोग अपने पद चिह्न छोड़ जाते हैं ?

.....

.....

.....

7. पारंपरिक ऊर्जा से सौर ऊर्जा क्यों अधिक उपयोगी है ?

.....
.....
.....

8. पेड़-पौधे पर्यावरण को किस प्रकार स्वच्छ बनाते हैं ?

.....
.....
.....

प्रश्न-3. पाठों के आधार पर नीचे लिखे प्रश्नों में से **किन्हीं पाँच** के उत्तर हिंदी में लगभग 30 शब्दों में लिखिए : (5 x 4 = 20)

പാഠത്തെ ആസ്പദമാക്കി താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ചോദ്യങ്ങളിൽ
എത്തക്കിലും അഭ്യന്തരാത്മക ഉത്തരം ഫിനിയിൽ എക്ഷദ്ദേശം 30
വാക്കുകളിൽ എഴുതുക :

1. बच्चों के प्रति रामेश्वरी के मन में मातृभाव कब और कैसे जागा? (ताई)

.....
.....
.....
.....
.....

2. यह संसार स्वार्थमय है - ऐसा क्यों कहा जाता है? (सूखा सुमन)

.....
.....
.....

.....
.....

3. अस्थियों को भारत के खेतों में बिखेरने के पीछे नेहरूजी की भावना क्या थी?
(आखिरी वसीयत)

.....
.....
.....
.....

4. भारत को त्योहारों का देश क्यों कहा जाता है? (दीपावली)
.....
.....
.....
.....

5. देश की एकता और अखंडता की रक्षा किस प्रकार की जा सकती है?
(राष्ट्रीय एकता)
.....
.....
.....
.....

6. संतुलित भोजन किसे कहते हैं ? (हम और हमारा स्वास्थ्य)

.....

.....

.....

.....

7. मुंशी वंशीधर को अपनी कर्तव्य परायणता का क्या परिणाम मिला ? (नमक का दारोगा)

.....

.....

.....

.....

प्रश्न-4. (क) कोष्ठक में दिए गए शब्दों में से सही शब्द चुनकर खाली स्थान भरिए : (6)

ബ്രായ്‌ക്കലറിൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്നവയിൽ നിന്നും ഉചിതമായ പദം തെരുവെന്നടുത്ത് വിട്ടിട്ടുള്ളവ പുതിയിക്കുക :

(मुंशी प्रेमचंद, साप्ताहिक, असंभव, पौराणिक, जय शंकर प्रसाद, संग्रहालय)

1. जहाँ वस्तुओं का संग्रह किया जाए
2. 'नमक का दारोगा' का लेखक
3. जो हफ्ते में एक बार हो

4. 'छोटा जादूगर' का लेखक
 5. जो कभी संभव न हो
 6. जो पुराण से संबंधित हो

(ख) निम्नलिखित शब्दों के बहुवचन रूप लिखिए : (7)

ചുവടെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വാക്കുകളുടെ പദാവലിപ്പന്തുവം എഴുതുക :

1. പുസ്തക
 2. ഗാഡി
 3. ചിറ്റിയാ
 4. ബഹു
 5. ദുകാൻ
 6. രാത്
 7. കുസ്തി

(ഗ) निम्नलिखित शब्दों के लिंग बदलिए : (7)

ചുവടെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വാക്കുകളുടെ എതിർ ലിംഗം എഴുതുക :

1. ഛാത്ര
 2. ദൂർഘാ
 3. രാജി
 4. ഭാർത്ത
 5. ബകരി

6. नौकर

7. ताई

प्रश्न-5 (क) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच के हिंदी पर्याय लिखिए : (5)

ചുവടെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നവയിൽ ഏതെങ്കിലും അഭ്യന്തരിയ സമാനമായ പദം ഹിന്ദിയിലെഴുതുക :

1. വൃത്തിയുള്ള

2. അരോഗ്യം

3. അതിമി

4. കൃബി

5. പെട്ടുന്ന

6. വില കുടിയ

7. ഓഫീസ

8. സ്വപ്നം

(ख) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच के हिंदी में विलोम शब्द लिखिए : (5)

ചുവടെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും അഭ്യന്തരിയ വാക്കുകളുടെ വിപരീതപദം എഴുതുക :

1. एक

2. गरम

3. धीरे

4. पहले

5. सुस्त
6. उन्नति
7. सुगंध

(ग) निम्नलिखित शब्दों/अभिव्यक्तियों में से **किन्हीं** दस का हिंदी वाक्यों में प्रयोग कीजिए : (10x2=20)

താഴെ കൊടുത്തിട്ടുള്ള വാക്കുകൾ/വാക്യാംശങ്ങൾ ഇവയിൽ
എത്രക്കിലും പരത്തണ്ണു എന്തി വാക്യത്തിൽ പ്രയോഗിക്കുക :

1. ऐतिहासिक	8. औपचारिक
2. अनुरोध	9. पत्राचार
3. बुरा-भला कहना	10. कुशलता
4. मेहमान	11. संलग्न
5. राहगीर	12. बड़े चाव से
6. दर्शनीय	13. व्यापार
7. संग्रहालय	14. सुंदर
-
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

प्रश्न-6. निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दीजिए : (15)
ତାରେ କୋଡୁତାଳିଙ୍କୁଛୁଟ ବଣ୍ୟୀକ ବାସିଶ୍ରେଷ୍ଠ ତାମିତିକବୁନ ଚୋଡୁଅଜାପିକ
ଉତ୍ତରମେଶୁତୁକ :

प्रकृति ने मनुष्यों, पशु-पक्षियों तथा अन्य जीव-जंतुओं को जीवन-यापन के लिए अनेक सुंदर और अमूल्य उपहार दिए हैं। जैसे जलवायु, पहाड़, वन, नदियाँ, समुद्र और झीलें आदि। उनके बिना संसार में जीवन की कल्पना ही नहीं की जा सकती। प्रकृति के ये उपहार ही हमारे पर्यावरण का निर्माण करते हैं। हम प्रायः इस बात पर ध्यान नहीं देते कि प्रकृति का यह पर्यावरण हमारे लिए कितना उपयोगी और आवश्यक है।

ऊँचे-ऊँचे पहाड़ों पर छाई हुई बर्फ, अपार वन-संपदा और हरियाली न होती तो हमारा जीवन कितना नीरस और अभावग्रस्त हो जाता। पहाड़ों से निकलने वाले झरनों, नालों और नदियों का जल हमारे जीवन का आधार है। पेड़-पौधों से हमें फल-फूल, भोजन तथा जड़ी-बूटियाँ मिलती हैं। उन्हीं से हमें इमारती लकड़ी तथा उद्योगों के लिए कच्चा माल मिलता है। इस प्रकार पर्यावरण ही हमारे जीवन का आधार है। अतः हमारा कर्तव्य है कि हम अपने पर्यावरण की सुरक्षा के प्रति सजग रहें।

1. प्रकृति ने सुंदर और अमूल्य उपहार किसे और क्यों दिए हैं?

.....

.....

.....

2. किन वस्तुओं के अभाव में हमारा जीवन नीरस हो जाता ?

.....

.....

.....

3. पेड़-पौधों से मनुष्य को क्या लाभ हैं ?

.....

.....

.....

4. पर्यावरण की सुरक्षा के प्रति हमें सजग क्यों रहना चाहिए ?

.....

.....

.....

5. इस गद्यांश का उपयुक्त शीर्षक लिखिए ।

.....

.....

.....

प्रश्न-7 निम्नलिखित अवतरणों की संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए : (2x10=20)

तात्फर एकांकिका उल्लङ्घनीकरण समर्थन समिति व्यावस्थागतिका :

- (क) कठिनाइयों, दुखों का इतिहास ही सुधन है,
मुझको समर्थ कर दे बस कष्ट के सहन में।
दुख में न हार मानूँ, सुख में न तुझे भूलूँ,
ऐसा प्रभाव भर दे, मेरे अधीर मन में।

अथवा / आपवा

दुख में रुला-रुलाकर तूने मुझे चिताया
मैं मस्त हो रहा था, तब हाय अंजुमन में
बाजे बजा-बजाकर मैं था तुझे रिझाता,
तब तू लगा हुआ था पतितों के संगठन में।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ख) “तुमने पूछा ही कब था? पूछते तो बता देता कि मेरे पास बस का पास है।”

अथवा / અથવા

अच्छे स्वास्थ्य के लिए स्वच्छता और व्यायाम पर भी ध्यान देना चाहिए। घर और उसके आसपास की सफाई उतनी ही जरूरी है, जितनी हमारे शरीर की। स्वस्थ शरीर में ही स्वस्थ मन रह सकता है।

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
प्रश्न-8. पाठ के आधार पर निम्नलिखित में से **किसी एक** का सारांश हिंदी में लगभग 150 शब्दों में लिखिए : (20)

പാഠത്തെ ആസ്പദമാക്കി താഴെ കൊടുത്തിട്ടുള്ളവയിൽ ഒരേക്കിലും ഒന്നില്ലെങ്കിൽ സാരാംശം ഒക്കേഗ്രം 150 വാക്കുകളിൽ ഫിനിഷ്യിലെഴുതുക :

1. सुखमय जीवन
 2. ताई
 3. नमक का दारोगा
 4. रीढ़ की हड्डी
-
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- * - समाप्त - * -